

der: „Den menige Befolkning, der var opvojet under den fuldstændige Umyndighedstilstand, som Enevoldsregjeringen skabte, fandt det Anførte i sin Orden“. Af en fremmed Forfatter, som har et Navn i sit Fædreland, er der gjort Forskiel mellem den, der er Slave, og den, der er Sakai, og han siger, at Slaven indtager et høiere Standpunkt, thi han har Tjælsen af sin Fjornevelse og kan rase i sine Øenker, hvorimod den, der er Gjenstand for Haan og Foragt, og som finder det i sin Orden, ikke er god nok til at kaldes Slave, han kan ikke kaldes Andet end Sakai. Det er den sidste Betegnelse, som i den Erklæring, der er ombelt, tildeles det danske Folk, idet det derefter ikke alene har været Gjenstand for hovmodig Behandling fra Embedsmændenes Side, men har været nedfunket i en saa umaadelig Fjornevelse, at den har fundet dette i sin Orden. Denne Tilstand siges da at have fundet Sted indtil 1848, ja, hvad mere er, den er ikke ophørt endnu. Det er besynderligt at læse Saadant. Da der for ikke længe siden stod en Ytring i et af vore offentlige Blade, hvilken jeg for mit Vedkommende meget beklager, og som gik ud paa, at en vis Del af Befolkningen havde Trællesind fra fordums Dage, blev denne Ytring Gjenstand for en betydelig Forbittrelse, og for vel grundede Indsigelser, men nu finder man i denne Erklæring den selvsamme Ytring af Udvalgets Flerstal. Efter at disse Forhold ere skilbredte, siges der nemlig i Erklæringen, at de endnu ikke ere ophørte, at de ikke lade sig forandre saa hurtigt, og der tilføies, at „en Del af den Glorie, der tidligere omstraaled vore latinske Embedsmænd, er forsvunden“. Det er altsaa Meningen, at det med Sandhed kan siges, at dette Trællesind endnu findes hos en Del af Landets Befolkning; men det forekommer mig at være førgeligt, at noget Saadant kan fremkomme i den danske Rigsdag.

Octavius Hansen: Jeg skal fortsætte, hvor min ærede Sidemand (Gindenburg) slap, og tillade mig at oplæse endnu en Sætning af Betænkningen. Der staar som sagt, at „en Del af den Glorie, der tidligere omstraaled vore latinske Embedsmænd, er forsvunden“, og altsaa ser Flerstallet, som min ærede Sidemand meget rigtig gjorde opmærksom paa, endnu Embedsstanden i en vis Glorie. Dette gjør nu jeg for mit Vedkommende ikke, men jeg kan ikke forhindre Flerstallet i at gjøre det. Derefter staar der: „Befolkningen ser ikke længere i Embedsstanden høiere Væfener end den selv“, og det er altsaa forudfat, at dette er noget, Befolkningen tidligere har gjort; det er det danske Folk, der har været i den Tilstand, at det har troet, at Embedsmændene vare høiere Væfener. Der fortsættes endvidere saaledes: „Den større Oplysning, der nu i Almindelighed findes i alle Dele af Folket, har aabnet dets Øie for, at Latinen ikke altid skaber Bismænd eller

Dydsmonstre“. Det er altsaa først i den allernyeste Tid, at det danske Folk er kommen til den Erkjendelse, at Latinen ikke altid skaber Bismænd og Dydsmonstre; indtil 1848 har det danske Folk troet, at en Mand, naar han havde lært lidt Latin, derved blev en Bismænd eller et Dydsmonster. Jeg veed ikke, om dette er Mvor eller Satire; men efter hele den Mand, der gaar gjennem Betænkningen, maa jeg tro, at det har været Flerstallets Mvor. Altsaa ikke blot den ærede Ordfører, men ogsaa de andre ærede Medlemmer af Flerstallet gaa virkelig ud fra, at det danske Folk nogensinde har staaet paa et saa idiotisk Standpunkt, at det troede, at et Menneske, naar han havde lært en Smule Latin, altid blev en Bismænd eller et Dydsmonster; det var den Gang, men nu tror man ikke, at han altid bliver det. Jeg kan ikke godt tænke mig nogen mere ringeagtende Mening om det danske Folk, end at det skulde gaa ud fra en saadan Forudfatning og Opfattelse af Latinens Betydning, som vistnok Ingen, der har lidt Kjenndskab til Latin, nogensinde kunde falde paa. Jeg nævner ingen Tvivl om, at den ærede Ordfører har et særligt Kjenndskab til den Dannelsesanstalt, som lærte sine Disciple, at der var to Klasser af Mennesker; men at den ærede Ordfører virkelig skulde tillægge Latinen den Betydning, at den i Reglen kunde siges at gjøre Folk til Bismænd eller til Dydsmonstre, er kommet mig noget overraskende. Hvorledes man iøvrigt kan sige om denne Dannelsesanstalt, nemlig Københavns Universitet, der kan opvise Mænd blandt sine Professorer som S. C. Ørsted, Rasmus Rask, Rasmus Nyrup og Andre, der ere udgaaede af Befolkningen, at den gjennem alle sine Virkemidler ledede sine Disciple til den Betragtning af den øvrige Befolkning, at den var en underordnet Menneskerace, som de stode langt over, og vel at mærke, hvorledes man kan sige dette, ikke i en Avisartikel eller efter en lystig Middag, men i en alvorlig Betænkning, det maa jeg sige, at jeg ikke forstaar.

Sølv: Jeg havde rigtignok ikke ventet, at dette lille Lovforslag skulde have givet Anledning til en saa stærk Debat, som Tilfældet har været her idag, og jeg tror ogsaa, at Thinget vanstelig kunde have ventet dette, thi naar Thinget og Ministeren ere enige om en Lov, hører det til Sjældenhederne, at Enden derpaa bliver, at der opstaar, ja jeg kunde fristes til at sige, en saa stærk Strid mellem forskjellige Ansuelser. Man har nu hørt to ærede Medlemmer af Mindretallet udtale sig, men de vare fuldstændig uenige, idet det ærede Medlem for Thinget Amts 2den Valgkreds (Sagd) sagde om det ærede Medlem for Randers (N. P. Jensen), at hans Grunde vare fuldstændig slaaede til Jorden. Smidertid tror jeg, at det ærede Medlem for Randers havde Ret i den Paastand, han udtalte, at den ærede